

Långsiktighet i evaluering

Vad är det och varför bör vi evaluera med långsiktiga perspektiv

Exempel 1. Industriellt samarbete

- ▶ Program i Tanzania mellan 1976 och 1986
- ▶ Utvärdering 1986 konstaterade '*not sustainable*'
- ▶ Besök på plats 2016 väckte nyfikenhet: vad hände efteråt
- ▶ Inget fortsatt stöd åren som följde
- ▶ 28 av 30 företag fanns kvar och gick bra
- ▶ 60% av verktyg och maskiner underhålls och används fortfarande
- ▶ Tillväxt och lönsamhet i företagen
- ▶ Dynamik, ägarskifte, sammanslagningar, diversifiering
- ▶ Slutsats, biståndet resultat var '*sustainable*'! Kanske rätt avsluta programmet, men det gjordes av fel anledning och med felaktigt slutsatser om '*what works*'

Exempel 2. Resultat av 50 års utvecklingssamarbete med Tanzania

- ▶ Bakgrund, Sidas evalueringar av Vietnam, Laos och Sri Lanka
- ▶ Fokus på resultat vad gäller fattigdom
- ▶ AQEF framework men vidareutvecklat
- ▶ Inga enkla svar, svårt belägga samband. Tentativa slutsatser
- ▶ Skilda resultat under olika tidsperioder
- ▶ Olika resultat på olika områden
- ▶ Vikten av att se det svenska biståndet i ett sammanhang
- ▶ Vem har intresse av detta? Stor uppmärksamhet i media, debatt på många håll, engagemang. Underlag för ny landstrategi.

Vad är långa tidsperspektiv?

- ▶ I dessa exempel 40 - 50 år
- ▶ Kan vara mer eller mindre, men poängen är att man går bortanför den vanliga projekt/program/policy-cykeln
- ▶ Kan innebära blick bakåt eller framåt
- ▶ Empiriskt och/eller teoretiskt över lång tid
- ▶ Exemplen visar två typer:
 - ▶ Följa en process under lång tid
 - ▶ Följa upp något som avslutades för länge sedan

Fördelar med långa tidsperspektiv

- ▶ Finna ackumulerade (aggregated) effekter av politik/interventioner
- ▶ Klarlägga interaktion mellan flera orsaker och effekter (multipel kausalitet)
- ▶ Utforska samspelet intervention/politik och kontext
- ▶ Belägga effekter (eller sidoeffekter) som tar lång tid att se
- ▶ Undersöka fenomenet 'path dependence'
- ▶ Upptäcka demi-regularities

Fördelar med korta tidsperspektiv

- ▶ Enklare att genomföra - 'business as usual'
- ▶ Klara frågeställningar
- ▶ Ofta väl definierade målgrupper
- ▶ Fokus på interventionen
- ▶ Fokus på 'här och nu'
- ▶ Enklare metodval
- ▶ Mindre lärande - och lärande är svårt (Obs retoriken här)

Båda är viktiga

- ▶ Balans mellan långa och korta perspektiv
- ▶ Olika i olika organisationer
- ▶ Ex.vis EBA, 5 av 25 studier långa perspektiv
- ▶ Långsiktiga evalueringar bygger på andra, med kortare perspektiv
- ▶ Tankar och idéer från de med långsiktiga perspektiv kan ge nyttigare kortsiktiga evalueringar med vidare perspektiv

Boken

- ▶ Utges på Routledge 2020
- ▶ 12 kapitel
- ▶ Syfte: Främja och inspirera
- ▶ Metodkapitel och praktiska exempel i andra kapitel
- ▶ Flera sektorer
- ▶ Vi lär från historiker
- ▶ Redaktörer; Kim, Ida och Mark
- ▶ **Beställ redan nu!**